8e JAARGe. № 13.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaya ♈ jaar ƒ 24.— ♈ halfjr. ƒ 12.— ♈ maand ƒ 2.—
„ Java. „ do. „ 30.— „ do. „ 15.—
„ Buitenbezn. „ do. „ 36.— „ do. „ 18.—
„ Europa „ do. „ 50.—
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

MAANDAG 16 JANUARIJ 1860.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

DE TANDEN VAN JACQUES D'ARMAGNAC.

HISTORISCHE NOVELLE UIT DE XVe EEUW.

(*Vervolg.*)

— Wat wil die gekkin?— vroeg de Hertog met een valsch medelijden.— Ik wil haren zoon in de gelegenheid stellen om eene rijke belooning te erlangen, en zij spreekt mij van gevaren alsof het leven er mede was gemoeid! Zijt gij misschien bevreesd dat uw zoon onder het gewigt van drie hazenvellen zal bezwijken? of dat hij welligt door dieven zal worden aangerand? of zijt gij misschien bevreesd dat de wilde dieren in onze bosschen hem zullen verslinden? Indien dit het geval is, goede vrouw! sluit dan uw zoon in een kamertje op en zet hem aan het spinnewiel.

— Mijn genadige heer! heb de goedheid mij in plaats van mijnen broeder te zenden,— zeide Toinette met een vast besloten stem. — Wat zou het er op aan komen al kwam ik niet terug? Mijne goede moeder zou dan ten minste haren steun niet verliezen.

— Gij hoort het jongen!— hernam de Hertog zich tot Hugo wendende. — Neemt gij het aanbod van dit moedige kind aan? staat gij toe dat dit zwakke jonge meisje u doet blozen?

Op deze soort van uitdaging schitterden de oogen van Hugo.

— Zend mij waar het u zal goed dunken, —antwoordde hij met vuur. — Ik ben in uwe dienst en......

— Ach, heer! hoor toch deze kinderen niet, — hernam de weduwe snikkende. — Zij weten niet wat zij zeggen, want helaas! van al de boodschappers welke gij naar uwe vrienden en bondgenooten hebt gezonden, is niet een enkele teruggekeerd.

— Wat bewijst dit anders dan dat zij mij ontrouw zijn geworden en mijne dienst hebben verlaten? Juist daarom wil ik met dit kind beproeven, of hij den terugweg niet beter zal vinden dan zijne voorgangers.

Op dit oogenblik trok de Hertogin haren gemaal op zijde en zeide hem smekend:

— Bij het geluk van uwe kinderen en bij dat van u zelve, smeek ik u om uw voornemen te laten varen. Gij weet het dat al uwe handelingen, de woorden welke gij spreekt door onzigtbare spionnen, welke ons van alle zijden omringen, worden overgebragt. Tot in de onschuldigste brieven welke gij aan uwe vrienden en bondgenooten schrijft, zal de koning eenigen nieuwen aanslag tegen hem meenen te ontdekken, en hij zal middelen vinden om u te verderven. Mijn vriend! herinner u de plegtige belofte welke gij hebt gedaan en den eed welke gij hebt afgelegd op het kruis van den heiligen Lo.....

— Genoeg, Louise! genoeg; geen woord meer, — antwoordde de Hertog op meer dan knorrigen toon— Wat! zou de Hertog van Nemours zoo laag gevallen zijn, om zich zelfs een onschuldige grap met eenen vriend niet te durven veroorloven? De koning kan mijne woorden en daden uitleggen, zooals hij dat verkiest. Mijn leven is een open boek, hetwelk hij elk oogenblik mag inzien. Wat zijne spionnen betreft, daar lach ik mede en ik hoop hunne listen wel te ontwarren. Ik zal dus doen wat ik heb besloten, al waren ook de beulsknechten van Lodewijk op weg, om te beproeven zich van mij meester te maken.

Na dezen toornigen uitval trad de Hertog het kasteel binnen, den grond onder zijne gespoorde laarzen doende dreunen, terwijl de Hertogin en hare kinderen hem, met een door angst benepen hart, volgden.

2e HOOFDSTUK.

De boodschap.

Met nog meer angst verliet de weduwe met hare beide kinderen den voorhof van het kasteel. Alle drie begaven zij zich naar de nederige woning, welke zich in een klein gebouw, behoorende tot het uitgestrekte domein van Carlat, bevond. Eenigen tijd liepen zij door, zonder dat iemand gezind scheen het woord optevatten. Eindelijk brak Hugo de stilte af, en riep op een toon welke een vrolijkheid verraadde die niet uit het hart kwam:

— Moeder! het gebeurde met de hazen heeft ons geheel den goeden Oom doen vergeten, die reeds lang met ongeduld op uwe terugkomst zit te wachten. Hij

---

komt de kruiden halen welke gij voor hem hebt verzameld.

— Is mijn broeder Jacques te huis? riep de weduwe. O! zonder twijfel zal hij een reddende engel zijn, welke God ons toezendt. Hij is zeer verstandig en altijd bereid om goeden raad te geven, zelfs in de wanhopigste gevallen. Hij zal ons zeggen wat wij moeten doen, ons aan de bevelen van den Hertog onderwerpen, de vlugt nemen, of een ander middel opsporen om u het leven te redden, mijn kind!

Jacques Coittier was even als zijne zuster, de weduwe Anna Michelet, een inboorling van Bourgonje. Het huwelijk van Anna met Michelet, een der vasallen van den Hertog van Nemours, had gevoerde langen tijd broeder en zuster gescheiden. Het eenigste wat zij sedert dien tijd van haren broeder had vernomen was, dat hij in de medicijnen studeerde en zich later voor vast in Frankrijk had gevestigd. Na den dood van Michelet, welke het leven had verloren in een strijd door zijn meester aangegaan met de troepen van den koning, had Coittier zijne zuster verscheidenen malen bezocht. Niettegenstaande zijne kleeding die was van eenen eenvoudigen burger, begreep vrouw Michelet echter door de beschaafde manieren van haren broeder, en vooral door de belangrijke geschenken welke zij van hem ontving, dat hij eene verhevene maatschappelijke positie moest bekleeden. Coittier vermeed altijd met zorg elke ontmoeting met den Hertog of diegenen welke hem omringden, zijne bezoeken hadden gewoonlijk des avonds plaats, of op tijden dat de heer van Carlat afwezig was.

Op dit oogenblik verwachtte hij met ongeduld den terugkeer zijner zuster. Met vreugde zag hij haar dan ook met hare beide kinderen binnenkomen; zijn uitzigt fronsde zich echter toen de arme weduwe hem, onder het storten van een vloed van tranen, het gevaar had medegedeeld hetwelk haren zoon bedreigde. Zij smeekte haren broeder om het kind met zich medetenemen, om het aldus uit de handen van den Hertog te redden, voor wiens gramschap zij voor zich zelve niet beducht was.

Coittier kon omstreeks veertig jaren oud zijn. Zijne gestalte was hoog en gebiedend. De gebogen neus en zwarte levendige oogen waren bewijzen voor zijn helderen geest. Zijne zwarte haren waren gedekt door een lederen casque, welke den hals bedekte en alleen het gezigt vrij liet.

Zonder met een enkel woord het verhaal van zijne zuster afgebreken liet hij haar doorpraten en hoorde hetzelve met geduld aan. Nadat zij geëindigd had, bedacht hij zich een oogenblik, en zeide:

— Wanneer de Hertog geen ander voornemen heeft dan hetgeen hij u heeft gezegd, dan zie ik niet in waarom die boodschap voor Hugo gevaren zoude opleveren. Het zou wat anders zijn indien die boodschap alleen een voorwendsel was om eene andere geheime en strafwaardige onderneming te bedekken. Maar, zelfs in het laatste geval, zou het voor Hugo even onvoorzigtig als gevaarlijk zijn om te ontvlugten, en voor u om hier te blijven. De arm van den Hertog reikt te ver om de hoop te durven koesteren van de gevolgen zijner gramschap te kunnen ontgaan. Zie dus hier wat ik u aanraad:— Hugo moet zich gedragen alsof hij met het meeste genoegen den wil van den Hertog opvolgt, en de boodschap waarmede hij wordt belast op zich neemt. Zoo spoedig als hij het kasteel uit het gezigt heeft verloren, werpt hij de vellen en den brief van den Hertog van Bretagne in eenen sloot, en zoekt zijn heil in de vlugt. Natuurlijk kan de jongen hier niet meer terugkomen, doch de Hertog zal vooronderstellen dat het kind door des konings lieden is gevangen genomen en hetzelfde lot heeft ondergaan als de andere van Carlat vertrokkene boodschappers.

— Maar wat zal er van het arme kind worden, indien hij aan zich zelven wordt overgelaten en dat gij weigert u met hem te belasten?— vroeg de weduwe.

Op deze vraag haalde Jacques zijne schouders op.

— Nu,— antwoordde hij,— van twee kwaden moet men het minste kiezen. Beslis gij zelve; kan ik iets voor Hugo doen, reken dan op mij. Ik stel echter eene voorwaarde, indien hij mij ergens, buiten dit huis ontmoet, dat hij zich dan houde als ware ik voor hem een vreemdeling. — Zich daarop tot Hugo wendende, vervolgde hij:

— Mijn jongen! onthoudt goed wat ik u gezegd heb. Voor het overige, de Hertog van Nemours kon wel eens spoedig de maat doen overloopen, als wanneer hij op de toegevendheid van den koning niet meer behoeft te rekenen.

(Wordt vervolgd).

VERTREKKENDE PERSONEN.

Jonkh. J. S. van de Poll en Familie, naar Nederland. (87)

YKEN, KEUREN, ENZ. ENZ.

(*Vervolg.*)

Men beschuldige ons niet van overdrijving. Dat in sommige plaatsen in Europa, ja zelfs in Nederland nog, enkele droge artikelen die daartoe ten eenemale ongeschikt zijn, bij de maat worden verkocht, is ons wel bekend. Dat is in Nederland zelfs het geval met aardappelen, die daar onder de voornaamste levensbehoeften eene eerste plaats innemen, en die, naar gelang van de grootte der vrucht, ook een aanzienlijk verschil kunnen opleveren in het gewigt van twee als gelijk gemetene volumes; maar *eerstens*, kan in geen geval dat verschil bij verre zoo groot worden als bij het zout, en *tweedens*, is de handel in aardappelen geen monopolie, zoodat de bestaande concurrentie den handelaar noodzaakt om in billijkheid toe te meten, ten einde zijn bedrijf niet te zien te niet loopen.

Het yken dus van de zoutmaten is volstrekt geene de minste waarborg voor de millioenen Javanen die toch, elk individueël, dagelijks zout behoeven. — Er is, gevolgelijk, nog iets hooger dan yken, dat is, dat men voor elk artikel de meest geschikte wijze volge ter bepaling van deszelfs hoeveelheid.

Dit nu is het eerste resultaat waartoe wij wilden komen, dat *de waarde van den yk eerst dáár begint waar de geschikte middelen worden aangewend ter quantiteitsbepaling.*

Het tweede punt is, dat de waarde van den yk grooter wordt, naarmate van wege het bestuur voor een elk de gelegenheid wordt opengesteld om alle wigt en maat authentiek te controleren.

Het behoeft geen betoog dat het invoeren van een ykwezen niet een afdoend middel is om alle questies over maat en gewigt ten eenemale te voorkomen. Door het stellen van zware boeten op elke overtreding en door gestrenge handhaving van alle dienaangaande vast te stellen bepalingen kan men *veel*, maar *niet alles* voorkomen. Aan het ykkantoor zouden alle geäuthoriseerde meet- en weegtoestellen verkrijgbaar moeten worden gesteld tegen den langst mogelijken prijs, want het doel mag hier niet zijn om eene voor het *Gouvernement winstgevende* zaak te creëren, maar om eene zeer noodige, eene voor *allen noodige*, instelling tot stand te brengen op eene wijze die er de breedst mogelijke strekking aan verzekert.

Dewijl echter, al zou de prijs der weeg- en meettoestellen aan het ijkkantoor de kosten van derzelver aanmaak niet overschrijden, er nog velen zouden zijn voor wien zelfs *die* uitgave te zwaar zou vallen, zou het ijkkantoor tevens in de functien moeten treden eener Waag, waar een iegelijk zich kan vervoegen om de hoeveelheid zijner gekochte of verkochte koopwaar kosteloos te verifiëren. — Wij gelooven wel dat van deze laatste gelegenheid betrekkelijk weinig gebruik zou worden gemaakt, doch het is een voornaam onderdeel van een goed ingerigt ijkwezen, omdat het tevens een middel daarstelt tot ontdekking van bedriegelijke practijken, terwijl het de kosten van het établissement niet verhoogt. — Elk middel dat de contrôle vergemakkelijkt is vooral van belang bij een nieuw op te rigten ijkkantoor, welks werkkring in den beginne zeer veel activiteit vordert, iets dat zeker meer dan ergens het geval zou zijn in Indie, waar het handeldrijvend publiek zulk een bont amalgama van verschillende landaarden is en waar de weegtoestellen zoo gebrekkig zijn.

Onwillekeurig leidt dit ons tot de vraag waarom men in Nederlandsch Indie niet de *datjin*, of ongelijkarmige balans, afschaft en tevens het decimaal-stelsel invoert? Het decimaal-stelsel, dat overal waar het in practijk is zoo bij uitstek voldoet, is in Nederland op alles toegepast waarbij het toegepast kan worden, doch in de Nederlandsche koloniën is het genoegzaam onbekend (*) gebleven, tot het nu kortelings door de nieuwe regeling van het muntwezen, men zou bijna kunnen zeggen *onwillekeurig*, werd ingevoerd. — Elke vergemakkelijking in de berekening beperkt het aantal der *dupes faciles*, en nu bij het nieuwe Indische muntstelsel een elk genoodzaakt is, tot zelfs in den kleinst huishoudelijken kring, zich aan decimaal rekening te gewennen, zou het eene belangrijke aanwinst zijn indien de verdeeling der hoeveelheid van de koopwaar, in overeenstemming werd gebragt met de onderverdeeling van het betaalmiddel. Iedere vereenvoudiging in de transacties is een nieuwe hinderpaal voor bedriegerij, en als zoodanig zeer wenschelijk.

Dat de Indische maatschappij ons dit zeggen niet euvel duide. Geene gemeente kan aansprakelijk worden gehouden voor de handelingen van elk harer individus, en ook is het ieens zins onze bedoeling om de Indische maatschappij lager te schatten dan de Europesche, doch wij willen haar ook niet verheffen *ten koste* van de maatschappij in Europa, waar wij veeléér les gaan nemen, om te beter te kunnen beoordeelen de behoeften van het land onzer inwoning. De wet is de spiegel der zeden, en zeer moeijelijk zouden wij ons kunnen voorstellen dat hier alle voorzorg tegen bedrog overbodig zou zijn, wanneer men in Nederland zich nog voortdurend genoodzaakt ziet om de, des betrekkelijk reeds bestaande, bepalingen uittebreiden en tot in de kleinste bijzonderheden aan te vullen, waartoe het volgende staaltje, een uit velen!, ten bewijze moge strekken. In de per laatste mail aangekomene *Couranten* lezen wij.

— In de afgeloopen week zijn door de correctionele regtbank te Amsterdam negen melkverkoopers veroordeeld tot 3 dagen cellulaire gevangenisstraf en *f* 8 boete, wegens het verkoopen van melk, waarbij onrein, slecht putwater gemengd was. Men weet, dat sedert 1°. November (1859, *dus nog geene drie maanden geleden*) eene speciale verordening op den verkoop van melk in werking is getreden, waardoor men verwachten kan, dat aan de vele kwade practijken, die met de melk hier ter stede in zwang waren, paal en perk zal worden gesteld. Onze stadgenooten hebben thans slechts op te letten, dat de melksoorten, die zij verlangen, hun ook worden afgeleverd uit vaten, voorzien van het daarvoor aangewezen merk, dat er duidelijk zigtbaar op moet voorkomen. Van die merken beteekent M. zuivere, onverdunde melk; R. room, d. i. melk met een minstens vijf malen grooter botergehalte dan in genoemde zuivere melk; T. taptemelk, d. i. zuivere melk, waarvan alléén de room is afgeschept; V. verdunde melk, d. i. zuivere melk verdund met hoogstens 12 kan zuiver water op 30 kan melk; K. roomdemelk, d. i. het overblijvende na het karnen van zuur geworden room; en eindelijk P. kaas- of prutmelk, d. i. een mengsel van gestremde kaasstof en zuiver water. Karnemelk moet eene der beide laatstgenoemde soorten zijn. Aan de keurmeesters blijft het nu opgedragen, toe te zien, dat geene andere koemelksoorten dan de gemelde hier verkocht worden en dat de inhoud der vaten met het daarop voorhandene merk overeenstemt.

Wanneer in Europa zulke voorzorgen tegen bedrog moeten worden genomen, zal men dan durven beweren dat hier niets van dien aard noodig is, hier, waar geen leverancier aan quantiteit of qualiteit is gebonden.

(*Wordt vervolgd.*)

(*) Men zal toch niet willen beweren dat de verdeeling van den gemunten gulden in twaalf dubbeltjes tot het decimaal stelsel behoorde.

BENOEMINGEN, BESLUITEN, enz.

JAVASCHE COURANT
van den 11*den Januarij* 1860 N°. 8.

Civiel Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kontroleur der inkomende- en uitgaande regten te Batavia F. D. Godon.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Nederlandschen Kommissaris in Japan.

IS BENOEMD:

Tot waarnemend vice-consul der Nederlanden te Kanagawa, D. de Graef van Polsbroek, lid van de firma Textor & Co.

Schutterijen, enz.

Bij het legioen van den Pangeran Adhipatie Luitenant-Kolonel Sorrjo Sasraningrat.

BIJ DE INFANTERIE.

BEVORDERD:

Tot kapitein, de eerste luitenant Radhen Mas Hario Notowilojo.
Tot eersten luitenant, de tweede luitenant Radhen Mas Hario Nataningrat.

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, de sergeant Radhen Mas Poerwowidjojo.

BIJ DE KAVALLERIE.

BEVORDERD:

Tot ridmeester, de eerste luitenant Pangeran Hario Gondhowinoto.

BENOEMD:

Tot tweeden luitenant, de opperwachtmeester Radhen Mas Djajeng Hardjo.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de kapitein der infanterie J. F. W. A. Essers.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie M. Baaij.

BEVORDERD:

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der derde klasse J. J. W. E. van Riemsdijk.

NEDERLANDSCH INDIE.
Soerabaya, den 16den Januarij 1860.

TELEGRAM

De mailpaketten zijn te Batavia aangekomen. In de kamers hebben de beraadslagingen over de koloniale baten geleid tot levendige discussien, terwijl het voorstel van parlementaire inmenging in Indische aangelegenheden door den heer van Hall verdedigd, en door de heeren Thorbecke en van Twist ten sterksten werd veroordeeld.
Het ontwerp aangaande de Spoorwegen is aangenomen met een meerderheid van zeven stemmen. — Engelsche en Fransche bladen blijven nog immer onaangenaam en oorlogzuchtig tegenover elkander gestemd. Handel als vroeger gemeld.

Wij zien uit het *Bataviaasch Handelsblad* dat de heer W. Bruining zich heeft gesteld als deszelfs verantwoordelijken redacteur.

— Na eene reis van 51 uren, uit en t' huis, kwam de *Oenarang* hier Zaturdag middag terug met het Amerik. schip *Witch*, op sleeptouw. — Heden morgen is dat stoomschip weder naar Batavia vertrokken als passagiers medenemende de HH Mathieu, Schimmelpenninck, de Vriese, Mevrw, de Vriese en fam. de Hr. Pride en fam.

Batavia. — Berigten omtrent treurige gebeurtenissen te Bandjermassing voorgevallen, met het stoomschip *Menado* te Soerabaija aangebragt en van daar naar hier per Telegraaf medegedeeld, zijn gisteren morgen bij de aankomst van het stoomschip *Makassar* van Bandjermassing meer omstandig bekend geworden, en zijn wij in staat het volgende mede te deelen.

Den 23 December jl., is de kruisboot No. 54, die gestationeerd lag op de Mapoeas rivier, des nachts om 1u. door de opstandelingen overvallen en na een kort gevecht genomen.

Vier der opvarenden zijn gewond en zijn het 3 ponds kanon en verdere wapens. kogels en kruid in handen van den vijand gevallen.

Men heeft de kruisprauw vervolgens laten drijven, waarop de opvarenden, die na voor de overmagt te hebben moeten bukken, over boord waren gesprongen en gevlugt, weder naar boord zwommen, en vervolgens met de kruisboot naar Bandjermasseng terugkeerden en daar behouden aankwamen.

Dit trenrig ongeval werd weinige dagen later door eene verschrikkelijke en gelukkig in de Ind. geschiedenis van het krijgswezen tot toen nog niet bekende gebeurtenis gevolgd.

Z, M. Stoomschip *Onrust* werd met eene zending naar Teweh belast en had zich tot dat doel aan boord ingescheept de 1e luitenant der infanterie Bangert, wd. Civiel Gezaghebber van Marabahan. Op de plaats van bestemming aangekomen, werden verschillende hoofden door den luitenant Bangert opgeroepen. Ten gevolge van dien kwam tot het houden eener conferentie des morgens 10u van den 26 December aan boord de steeds als goed gezinde bekend staande Tommongong Soera Pati, vergezeld van zijn zoontje, welke na afloop der conferentie zeer vriendschappelijk de *Onrust* weder verliet.

Hadji Mohamad Taip, een door het bestuur van Bandjermassing vertrouwd persoon, die met de *Onrust* was medegegaan, bevond zich tijdens de conferentie aan den wal en had den Tommongong Soera Pati de *Onrust* zien verlaten.

Om 12u op den middag van denzelfden dag hoorde deze Hadji, Mohamaat Taip, geweerschoten vallen, en haastte zich naar den oever der rivier, om te zien waar geschoten werd.

Aan den oever gekomen, zag hij *ééne* praauw op zijde van de *Onrust*, en tevens bemerkte hij dat onmiddelijk een groot aantal praauwen volgden, welke allen de *Onrust* vijandig aanvielen.

Om 1 uur hield het vuren op, een gevolg van de groote overmagt van den vijand, waarvan officieren en equipagie de slagtoffers waren geworden.

Nadat men de *Onrust* had geplunderd, deed men dezen stoomer zinken, hetwelk om 5u na den middag plaats vond.

Toen het schip wegzonk, vertoonden zich 5 Europesche matrozen, die zich waarschijnlijk in een of ander gedeelte van het schip hadden verborgen, gewapend met pistolen, welke zij op den vijand afvuurden en daarna trachtten door zwemmen hun leven te redden, waarin zij niet mogten slagen daar zij op eene wreedaardige wijze werden vermoord.

Het aantal opstandelingen, die aan den aanval en de verovering van de *Onrust* deelnamen bestond uit 500 à 600 man, meest allen Daijakkers, van verschillende stammen.

De aanval moet zoo spoedig, onverwacht en verraderlijk hebben plaats gevonden, dat er geen gelegenheid moet hebben bestaan om zich met het geschut te verdedigen; althans heeft Mohamad Taip geen kanonschoten gehoord,

Hadji Mohamad Taip is de eenige persoon van hen, die met de *Onrust* vertrokken, die in leven is gebleven, en bij zijne terugkomst te Bandjermassing het vorenstaande heeft medegedeeld.

De slagtoffers van dezen verraderlijken aanval zijn,
luit. ter zee 1 kl. J. C. H. van de Velde, kommandant.
luit. ter zee 2 kl. jhr. van Pestel 1e officier.
luit. ter zee 2 kl. Braam,
luit. ter zee 2 kl. van den Kap.
off. van gezondheid 3 kl. Dilg,
klerk wd. administrateur Waldeck,
1e luit. der inf. Bangert,
zoomede de geheele Europesche en Inlandsche equipagie, bestaande uit omstreeks 50 personen.

Men zegt dat bij het vertrek der stoomschepen *Makassar* en *Menado* het berigt werd ontvangen dat de stoomsleper *Kapitein van Os*. waar aan boord zich 25 gewapende militairen bevonden, ook door de opstandelingen is aangevallen, dat de equipagie en militairen zich manmoedig verdedigden, doch voor de overmagt hebben moeten wijken.

Wij zijn helaas al veel te spoedig in de gelegenheid. om al het ongeriefelijke te ondervinden van den onlangs ingevoerden maatregel, om de officieele *Javasche Courant* een dag later te doen verschijnen, gelijktijdig en in concurrentie met de partikuliere bladen. Vroeger toch waren wij in staat, om dergelijke ontvangen tijdingen te kunnen vergelijken met de officieele, en de eerste naar behooren te wijzigen en van onjuistheden te vrijwaren. En ofschoon wij thans gerustelijk durven instaan voor de naauwkeurigheid onzer mededeeling, konden wij even goed uit losse geruchten geput hebben, die niet altijd vrij van overdrijving zijn. En dit zou ons thans te hinderlijker zijn geweest, daar deze zelfde courant de eerste berigten naar Europa overbrengt.

Wij kunnen den wensch niet onderdrukken, dat het Gouvernement nog terug kome van eene verordening, die werkelijk meer nadeel doet aan het algemeen dan aan de concurrerende bladen. (*J. B.*)

ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. — Van den 10den tot den 24sten December jl. heeft van Bandjermasin en Martapoera uit eene gecombineerde beweging, onder aanvoering van den kommandant der troepen Verspijck, naar het landschap Tanah Laut plaats gehad. Te Talokh mogt het gelukken, door de nachtelijke duisternis begunstigd, de opstandelingen te overvallen en drie hunner neder te leggen. Eene barkas en eene sloep van de stoomer *Boit*, met 20 matrozen van Z. M. stoomschip *Montrado* en 12 infanteristen bemand, onder bevel van den luitenant ter zee der 2de klasse Jeekel, zijn de Sarangan-rivier binnen gevaren waar zij, na het doorbreken van zes op verschillende plaatsen aangelegde versperringen, eenige versterkte woningen aantroffen welke door eene dertigtal oproerlingen werden verdedigd. Deze werden met verlies van een doode verjaagd en de woningen in brand gestoken. Alvorens dit volbragt was, trachtte een kwaadwillige met gevelde lans daar weder in te dringen, doch werd nedergeschoten. Overal elders maakte zich de vijand uit de voeten, zoodra hij de troepen zag naderen. In weerwil van talrijke patrouilles welke de Tanah-Laut in verschillende rigtingen hebben doorkruist, zijn de hoofden der opstandelingen aldaar, pambekel Joesoep en hadji Boeasir, niet gevat kunnen worden. Te Poelo Ari is in eene kleine versterking en onder bedekking van 70 manschappen een voorloopig civiel bestuur achtergelaten.

De bevolking van Moening schijnt den strijd moede te zijn en weigerachtig te worden om den demang Lemau langer te gehoorzamen.

De kommandant Verspijck heeft zich den 29sten December aan het hoofd van ongeveer 200 man naar Moenga Tajoe begeven, ten einde twee aldaar door den vijand opgerigte benting's te veroveren. In eene dezer benting's is na de vermeestering eene bezetting van honderd bajonetten gelegd. De resident en kommandant der troepen hield zich vervolgens onledig met het burgelijk bestuur in de omliggende kampongs te herstellen. Militaire patrouilles zuiverden intusschen het land in verschillende rigtingen van kwaadwilligen. Eerlang zoude eene excursie naar Tambrangan, een uur boven Moening, ondernomen worden.

Pambekel Aling en sulthan Koening zijn met een deel hunner familie spoorloos verdwenen. Bij de affaire te Moening moeten aan de zijde van den laatsgenoemde gesneuveld zijn diens mangkoe boemi (Koesoema Widjaja), zijn mantri Bajan Sampit, radhen Penganten, Tajip Miring, toean Pangeran, jongste broeder van sulthan Koening en pambekel Doeloeng. Pangeran Amin-Oella moet zich te Alai ophouden.

Aan den kapitein van Oijen, kommandant der troepen te boven Martapoera, is het gelukt twee der schuldigen aan den aanslag op den kolonel Andresen in handen te krijgen.

Den 23sten December is de te Troessan gestationeerde kruisboot no. 12 door kwaadwilligen aangevallen, met het gevolg, dat zij van alle hare wapenen, een geweer uitgezonderd, is beroofd en vier der opvarenden zijn verwond.

Een dergelijk, doch in gevolgen erger ongeval trof Z. M. stoomschip *Onrust* op den 27sten December daaraanvolgende. Dit vaartuig lag op een afstand van vijf dagen stoomens boven Bandjermasin, in eene enge kreek, waar aanvankelijk de bevolking de meest vredelievende gezindheid aan den dag legde. Slechts twee uren voor het geval begaf zich nog de Toemenggoeng Soerapati, met eenigen zijner zonen, doch zonder vergeleide, aan boord en had in den kajuit eene conferentie met den 1sten luitenant der infanterie Bangert, aan wien eene zending naar de Boven Doeson was opgedragen, en den kommandant der *Onrust*, J. C. H. van de Velde. Oogenschijnlijk scheidde hij van dezen in de beste verstandhouding. Doch des middags tusschen 12 en 1 ure, terwijl de equipage aan het schaften was, kwam plotseling een groot aantal praauwen met ongeveer 600 man uit eenige kreken te voorschijn, welke de *Onrust* aanvielen, en aan de bemanning niet meer tijd lieten dan om één stuk geschut te lossen. Allen, die zich aan boord bevonden (zeven officieren en vijf-en-vijftig manschappen), werden vermoord en de *Onrust* in den grond geboord.

De tijding van dit ongeval is overgebragt door den te Marabahan te huis behoorende hadji, Mohamad Taib, welke den luitenant Bangert vergezelde, doch op den oogenblik van de overrompeling zich aan wal bevond.

De drie kompagniën infanterie, onlangs van Java per *Macasser* en *Menado* naar Bandjermasin vertrokken, zijn aldaar in goeden staat aangekomen. (*J. C.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Januarij.	14	Nederlandsche	IJssel	C. Maarschalk	Batavia.
„	—	Ned. Ind.	Stoomschip Oenarang	S. van Hulstijn	Banjoewangie.
„	—	Amerikaansche	Witch	S. Hultman	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Januarij.	15	Ned. Ind.	Arief Bandjarmaas	Mohamat Saleh	Koetie.
„	—	„ „	Abool Haer	Sech Mohamat bin Salim Bakreso	Grissee.
„	—	Zweedsche	Korvet Groningen	Kapt Luit. t/z. J. van der Meersch	Koersstellende om de West.
„	—	Nederlandsche	Batavier	A. de Voogd van der Straaten	Nederland via Probolingo.
„	—	Ned. Ind.	Stoomschip Palembang.	W. A. J. Kuller	Batavia via Samarang.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsche	Hendrik Jan	J. van der Meijden	Nederland	Fraser Eaton & Co.
Zweedsche	Augusta	Sandeberg	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Lodewijk	Van der Waal	Nederland	„ „ „ „
„	Diligentia	Bentuela	Nederland	„ „ „ „
Hamburgsche	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
„	John Herman.	K. J. Dieckman	Ter bevrachting	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Witch	Hultman	In reparatie	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Ellen	Weutholt	In reparatie	B. Kopersmit & Co.
„	Eensgezindheid	Flik	Zonder	„ „ „ „
„	Delftshaven	Schaap	Nederland	„ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Holland	B. J. von Eck & Co.
„	Diligence	L. Smits	„	„ „ „ „ „ „
„	Antelope	Kapt. Valberg	Zweden	„ „ „ „ „ „
Zweedsche	Caroline	A. P. Dijberg	Onbepaald	„ „ „ „ „ „
Hollandsche	Nederland en Oranje	Van Ruijven	„	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Postiljon	J. C. van de Poll	Nederland	„ „ „ „ „ „
„	Almelo	R. P. Tjebbes	Onbepaald	Schimmelpenninck & Co.
„	Stad Assen	H. J. Haverbult	Nederland	„ „ „
„	Jan Pieterz Koen	A. C. Hugenholtz	Nederland	„ „ „
„	Amicitia	D. Gaaff	Onbepaald	„ „ „
Fransche	Stoomcorvet Phlegeton	Capt. de frégate, Theodore Picard	In reparatie	P. Kervel.
Nederlandsche	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	In reparatie	P. Kervel & Co.
„	Vrijhandel	W. Leverstein	Onbepaald	„ „ „ „
Nederlandsche	Galilie	T. J. H. Koch	Amsterdam	„ „ „ „
„	Admiraal de Ruijter	B. Koster	„	„ „ „ „
Engelsche	Saugeen	H. Versight	Oostzee	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Van Dam van Isselt	J. C. Kolm	Terug uit Zee	„ „ „ „ „ „
Nederlandsche	Cortgene	D. Dunlop	Rotterdam	Anemaet & Co.
Engelsche	Nina	W. Lingard	Onbepaald	Hill Broekman & Co.
„	Scotch Lassie	Fels	Balie	„ „ „ „
Nederlandsche	Neerlands Koningin	G. Geerling	In reparatie	E. Ten Brinck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. schip *IJssel*, de heeren Oelrichs en Familie, de heer Klein.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia

OORLOGSCHEPEN
Madura,
Princes Amelia,
Groningen,
Phlégeton,
Antonio de Escano,

DE SCHEPEN
Herschel,
Alfulck,
Fulkus So-oot,
Fathool Mobarak,
Faildul Mobarak,
Aloosmanie,
Ammana Tulbarie,
Diligence,
Augusta,
Johannes Lodewijk,
Diligentia,
E. W. v. Dam v. Isselt,
Naim Balgijer,
Meteor,
Abbool Hassim,
Dorothea Henriette,
Ellen,
Joedul Barie,
Fathol Madjiet,
Pictura,
Agatha en Maria,
Eensgezindheid,
Batavier,
Almelo,
Stad Assen,
Antelope,
Baboel Haer,
Arief Banjermaas,
Delftshaven,
Hendrik Jan,
Vrijhandel,
Lauriston,
Hoksing,
Jan Pieterszoon Koen,
Fathul Karim,
Carolina,
Nederland en Oranje,
Bacht Mastora,
Amicitia,
Kathamool maaspandan,
Postiljon,
Fathool Manan,
Sangeen,
Madina,
Alhamadanie,
Neerlands Koningin,
Columbus Almansoor,
John Herman,

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden,
Menado,

DE BARKEN
Fatal Ma-an,

DE BRIKKEN
Risgil Hair,
So-Ootdin,
Soedul Barie,

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Bintang Tjaigoan,
Nina,
Scotch Lassie,
Aloosmanie,

DE KOTTERS
Riengit

Aan- en Uitvoer te Soerabaya op den 14den en den 16den Januarij 1860.

AANVOER

Van China per de Ned. Ind. bark *Osmanie*, gezagv. SECH SAID BIN SALIM BAHASOAN, agent gezagvoerder.

180 vaten meel, 1 kist mousselines, 8 kisten man. sigaren, Order; 13 kisten mousselines, 1490 stuks vloersteenen, 29 stuks koperen potten, 10 vaatjes indigo, 33 stuks meubelen, 2 stuks piano en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Batavia per het Ned. schip *Admiraal de Ruijter*, gezagv. B. KOSTER agenten P. KERVEL & Co.

199 vaatjes boter, 50 kisten champagne, E. TEN BRINCK & Co; 14 krandjangs garnalen, 6 zakken salpeter, 49 collies sakkij, MARTHERUS; 25 kelders genever, 20 kisten papier, MCMILLAN MARTEN & Co; 3038 staven ijzer, 1000 vaatjes boter, 32 collies manufacturen, P. KERVEL & Co; 100 kistjes gedroogde vruchten, 10 collies koopmanschappen, Gezagvoerder; 101 kalabas rozewater, 2531 matten dadels, 500 zakken tarwe, 48 collies koopmanschappen, MARTHERUS.

Van Glasgow. per het Eng. schip *Scotia*, gezagv. WAARD, agenten MAJOR MATZEN & Co.

18 kisten bier, 16 kollies kooppanschappen, 9 wagens, 400 tonnen kolen, 200 tonnen kolen, 17 collies diversen, 38 suiker pannen, 2699 stuks vloersteenen, 911 stuks ijzer, 2159 collies ijzerwerk en machinerien, MAJOR MATZEN & Co.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ 15½.—
KOFFIJ. ƒ 35.—
RIJST (CARGA) ℔ koijang ƒ 130 @ ƒ 150.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 @ ƒ 180.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER.)
OLIE (KATJANG.)
KADJANG MATTEN. ƒ 11 @ ƒ 12.—
ROTTING ƒ 8 @ ƒ 9.—
WISSELKOERS pari.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.